

РОЖЕНКО Д. В.,
аспірант
(Харківський національний
університет
внутрішніх справ)

УДК 342.951:342.565.4

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ СПРАВИ ДО СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ В ПОРЯДКУ ПИСЬМОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Проаналізовано сутність підготовчого провадження; визначено, яким саме чином має відбуватися підготовка адміністративної справи до судового розгляду в порядку письмового провадження та на основі цих міркувань вироблено пропозиції щодо внесення змін до чинного законодавства.

Ключові слова: *підготовка справи до судового розгляду, підготовче провадження, письмове провадження.*

Проанализирована сущность подготовительного производства; установлено, каким именно образом должна происходить подготовка административного дела к судебному рассмотрению в порядке письменного производства, и на основе этих соображений выработаны предложения относительно внесения изменений в действующее законодательство.

Ключевые слова: *подготовка дела к судебному рассмотрению, подготовительное производство, письменное производство.*

The essence of preliminary proceedings is analyzed, established how exactly should be training an administrative case to judicial consideration in order of written proceedings and on the basis of these thoughts the proposals to for modification of the existing legislation are developed.

Key words: *preparation of a case to judicial consideration, administrative process, preliminary proceedings, written proceedings.*

Вступ. Підготовче провадження – це друга стадія адміністративного процесу, яка починається відразу після відкриття провадження в адміністративній справі. Про це, зокрема, свідчить положення п. 4 ч. 5 ст. 107 КАС України, згідно з яким суд, постановляючи ухвалу про відкриття провадження, визначає дату, час і місце попереднього судового засідання, якщо вважає його проведення необхідним. Дана стадія дуже важлива в аспекті забезпечення швидкої та повноцінної підготовки справи до судового розгляду. Доказом цього є загальна та спеціальна мета підготовчого провадження. Так, загальна мета підготовчого провадження – вжиття судом заходів для всебічного й об'єктивного розгляду та вирішення справи в одному судовому засіданні протягом розумного строку, а спеціальною метою слід уважати з'ясування можливості врегулювання спору до судового розгляду справи.

Зазначимо, що стадія підготовчого провадження була предметом дослідження багатьох учених, серед яких слід назвати С. Ківалова, О. Бандурку, О. Пасенюка, О. Кузьменко, Т. Гуржій, Х. Кіт, В. Котенка, В. Тертичного, В. Кравчука. Однак зазначені та деякі інші науковці аналізували переважно загальні засади підготовчого провадження, не враховуючи при цьому особливості підготовки адміністративної справи до судового розгляду в порядку письмового провадження.

Постановка завдання. Мета статті – дослідження особливостей підготовки

адміністративної справи до судового розгляду в порядку письмового провадження.

Результати дослідження. Слід зазначити той факт, що ми повністю погоджуємося з В. Котенком, який підкреслює, що в адміністративних справах підготовче провадження є тим фундаментом, на якому розвивається подальше провадження у справі, яке багато в чому зумовлює результат судового розгляду. Ефективність діяльності суду з розгляду та вирішення адміністративних справ і можливість максимального виконання завдань правосуддя значною мірою залежить від якості й ефективності підготовчого провадження [1, с. 53]. Особливо це стосується процедури вирішення публічно-правового спору в порядку письмового провадження, оскільки суд має можливість зібрати всі необхідні матеріали лише під час попереднього розгляду справи.

Як зазначає В. Липа, стадія підготовчого провадження є обов'язковою в кожній адміністративній справі [2, с. 62]. І це дійсно так, про що свідчить вже згадувана нами ч. 2 ст. 110 КАС України, в якій законодавець в імперативній формі застосовує словосполучення «суд ... вживає заходи...». Зазначене наочно демонструє той факт, що проведення підготовчого провадження є обов'язком, а не правом судді.

Загальний порядок проведення підготовчого провадження закріплений у ч. 1 ст. 110 КАС України, відповідно до якої підготовку справи до судового розгляду здійснює суддя адміністративного суду, який відкрив провадження в адміністративній справі. При цьому хотілось би наголосити на тому, що, за загальним правилом, підготовка справи до судового розгляду проводиться суддею одноособово. Така процедура застосовується і в тому випадку, якщо справа підлягає колегіальному розгляду. При цьому абсолютно не має значення той факт, розглядатиметься справа за загальними правилами чи, наприклад, в порядку письмового провадження.

Під час підготовки справи до судового розгляду суд може:

- 1) прийняти рішення про витребування документів та інших матеріалів; навести необхідні довідки; провести огляд письмових і речових доказів на місці, якщо їх не можна доставити до суду; призначити експертизу, вирішити питання про необхідність залучення свідків, спеціаліста, перекладача;
- 2) прийняти рішення про обов'язковість особистої участі осіб, які беруть участь у справі, у судовому засіданні, про залучення третіх осіб до справи;
- 3) викликати на судовий розгляд адміністративної справи свідків, експертів, спеціалістів, перекладачів;
- 4) прийняти рішення про проведення попереднього судового засідання.

Учинення більшості з вищезазначених дій виконується з метою підготовки справи до судового розгляду за загальними правилами та, на нашу думку, не враховує особливостей вирішення публічно-правового спору в порядку письмового провадження. Це пояснюється тим, що основною та найбільш поширеною підставою розгляду справи за такою процедурою є клопотання осіб, які беруть участь у справі, про розгляд справи за їх відсутності. Саме тому ми вважаємо за необхідне детальніше проаналізувати порядок подання зазначеними учасниками адміністративного процесу таких клопотань.

Як свідчить практика, дуже часто позивач, звертаючись до суду з позовною заявою, одночасно заявляє клопотання про розгляд справи за його відсутності. Слід наголосити, що така його поведінка залежить виключно від внутрішнього волевиявлення й не кореспондується відповідній імперативній нормі закону, тобто кожна особа має право самостійно вирішувати для себе, бажає вона судового розгляду адміністративної справи за загальними правилами чи в порядку письмового провадження. При цьому таке право позивача відповідає положенням ст. 106 КАС України, яка встановлює вимоги до позовної заяви. Зокрема, у п. 5 названої статті зазначено, що в разі необхідності позивач у позовній заяві може подати клопотання про звільнення від сплати судового збору; про звільнення від оплати правової допомоги й забезпечення надання правової допомоги, якщо відповідний орган відмовив особі у забезпеченні правової допомоги; про призначення судової експертизи; про витребування

доказів; про виклик свідків тощо. Ключовим у наведеному реченні є слово «тощо», яке вказує на той факт, що перелік клопотань, які можуть бути подані позивачем у позовній заяві, не є вичерпним. Тобто особа, яка володіє адміністративно-процесуальною дієздатністю та має право на позов, може викласти у позовній заяві будь-яке клопотання, яке вважає за потрібне. Оскільки закон має бути простим і зрозумілим для кожного, на нашу думку, слід все ж таки закріпити у КАС України відповідне положення про те, що в позовній заяві позивач має право подати клопотання про розгляд справи за його відсутності. З огляду на це, пропонуємо доповнити п. 5 ч. 1 ст. 106 КАС України після слів «про виклик свідків» словами «клопотання про розгляд справи за відсутності позивача».

Що стосується відповідача, то тут ситуація склалася трохи по-іншому. За загальним правилом, якщо позовна заява відповідає встановленим вимогам і подана у визначений законом строк, суд відкриває провадження в адміністративній справі, про що постановляє ухвалу. Копія зазначеної ухвали невідкладно після постановлення направляється особам, які беруть участь у справі, разом з витягом про їх процесуальні права та обов'язки. Відповідачу та третім особам, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору, надсилаються також копії позовної заяви та доданих до неї документів. Як свідчить практика, майже завжди відповідач подає до суду заперечення проти позову, не погоджуючись таким чином із заявленими вимогами позивача. І такі його дії слід визнати правильними, адже, по-перше, сам відповідач у письмовій формі викладає свої думки щодо предмета спору, по-друге, суд отримує можливість з'ясувати позицію іншої сторони. Крім того, надзвичайно важливого значення набуває заперечення проти позову, якщо справу в подальшому буде розглянуто в порядку письмового провадження. Це пояснюється тим, що суд може отримати повну картину подій, які мали місце, що значно полегшить винесення законного та обґрунтованого рішення у справі. До того ж безпосередньо в самому запереченні відповідач може заявити клопотання про розгляд справи за його відсутності, що за наявності відповідного клопотання з боку позивача стане підставою для вирішення публічно-правового спору в порядку письмового провадження. У більшості категорій справ відповідачами виступають суб'єкти владних повноважень, які мають у своєму штаті висококваліфікованих юристів, здатних грамотно та послідовно скласти заперечення проти позову. Проте цього не можна сказати про відповідачів-громадян, які дуже часто не володіють на належному рівні юридичними знаннями та просто не в змозі самостійно оформити необхідні документи. За таких умов виникає питання – чи потрібно в законі закріплювати імперативну норму щодо обов'язковості подання заперечення проти позову або, все ж таки, слід надати відповідачеві можливість самостійно вирішувати це питання? На нашу думку, його подання в сучасних умовах має бути бажаним, а не обов'язковим. Слід зазначити, що заперечення проти позову має найбільшу процесуальну значущість саме під час підготовки справи до судового розгляду, тому відповідач повинен подавати його до її початку.

Щодо третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги на предмет спору, то вони викладають свої правові позиції в порядку, встановленому для позивача. Тому ми не вважаємо за необхідне аналізувати це питання докладніше, оскільки воно вже знайшло своє відображення в нашому дослідженні.

Зауважимо, що за обставин, зазначених вище, на практиці може скластися ситуація, коли і позивач, і відповідач подали до суду клопотання про розгляд справи за їх відсутності. В такому випадку суду слід вирішувати питання про те, чи підлягає справа розгляду в порядку письмового провадження. І ось тут створюється певне ускладнення, адже в ч. 2 ст. 110 КАС України таке положення не міститься, що, безумовно, є недоліком. Тому ми пропонуємо доповнити ч. 2 ст. 110 КАС України п. 5, виклавши його в такій редакції:

« ... 5) прийняти рішення про розгляд адміністративної справи в порядку письмового провадження».

Як ми вже зауважували, суд визначає дату, час і місце попереднього судового засідання в ухвалі про відкриття провадження в адміністративній справі. Проте на практиці це не завжди так. Попереднє судове засідання може бути призначено ухвалою суду й після відкриття

провадження, якщо потреба в ньому виникла в ході підготовчого провадження, що передбачено п. 4 ч. 2 ст. 110 КАС України. З огляду на це слід погодитися з міркуваннями В. Тертичного та В. Кравчука з приводу того, що попереднє судове засідання не є обов'язковим у кожній справі. Воно призначається за необхідності [3, с. 50]. Описана авторами ситуація часто трапляється на практиці, і на це слід особливо звернути увагу. Переважно судді відмовляються від проведення попереднього судового засідання у справах, для яких законом установлений скорочений строк розгляду. І це не дивно, адже терміни розгляду справи значно обмежені в часі й не можуть бути продовжені, якщо суд вирішив все ж таки призначити попереднє судове засідання.

Загальний порядок проведення попереднього судового засідання визначається ст. 111 КАС України. Таке засідання проводиться суддею, який здійснює підготовку справи до судового розгляду, за участю сторін та інших осіб, що беруть участь у справі. Зазначене свідчить про те, що у попереднє судове засідання викликаються сторони та інші особи, які беруть участь у справі. За загальним правилом, неприбуття зазначених осіб не перешкоджає проведенню засідання. Проте, на нашу думку, попереднє судове засідання в обов'язковому порядку має проводитись виключно за участі сторін та інших осіб, які беруть участь у справі. В першу чергу, це стосується справ, які підлягають розгляду в порядку письмового провадження, адже іншої нагоди з'ясувати думку осіб, які беруть участь у справі, суд не матиме. За необхідності суд може запросити одночасно з'явитися осіб, які беруть участь у справі, та їх представників у попереднє судове засідання, щоб опитати їх по суті справи, запереченнях проти позову, роз'яснити їх процесуальні права та обов'язки, з'ясувати їхню думку про можливість розгляду справи в порядку письмового провадження, а також вирішити інші питання, пов'язані з підготовкою справи. В такій ситуації, на нашу думку, слід забезпечувати обов'язкову участь сторін шляхом постановлення відповідної ухвали.

Згідно зі ст. 112 КАС України під час підготовчого провадження позивач може відмовитися від адміністративного позову повністю або частково, а відповідач може визнати адміністративний позов повністю або частково. При цьому відмову від адміністративного позову чи його визнання має бути викладено виключно в письмовій заяві, яка направляється до суду та долучається до матеріалів справи. За загальним правилом, відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 157 КАС України, якщо позивач відмовився від адміністративного позову та відмову прийнято, суд постановляє ухвалу про закриття провадження у справі. У тому ж випадку, якщо позивач частково відмовляється від адміністративного позову, суд постановляє ухвалу, якою закриває провадження у справі лише щодо частини позовних вимог. Зазначені положення застосовуються також у ситуації, коли суд прийняв рішення про розгляд адміністративної справи в порядку письмового провадження.

Слід наголосити, що важливе значення для винесення такого рішення у справі має поєднання усвідомленої вольової ініціативи з боку позивача з активною поведінкою суду у вигляді визнання такого волевиявлення. Якщо буде відсутній хоча б один із зазначених елементів, підстав для закриття провадження не існуватиме. Крім того, складність такої ситуації може бути викликана тим, що відповідач може чинити психологічний або навіть фізичний вплив на позивача, змушуючи останнього в такий спосіб відмовитися від позову. Тому суд має завжди обережно та уважно з'ясовувати обставини, під впливом яких позивач приймає таке рішення. Фактично лише суд може виявити негативний тиск з боку відповідача та вжити необхідних заходів для його подолання та припинення.

Якщо відповідач визнає позов повністю або частково, то таке визнання, знову ж таки, мусить бути прийнято судом. При цьому має місце та сама процедура прийняття визнання. У разі часткового визнання адміністративного позову відповідачем судом може бути прийнято постанову про задоволення визнаних відповідачем позовних вимог відповідно до ст. 164 КАС України. У разі ж повного визнання адміністративного позову приймається постанова суду про задоволення адміністративного позову.

Під час підготовчого провадження сторони можуть примиритися, врегулювавши спір

повністю або частково на основі взаємних поступок. Про це свідчать положення, закріплені в ст. 113 КАС України. При цьому примирення може стосуватися лише прав та обов'язків сторін і предмета адміністративного позову. За клопотанням сторін суд зупиняє провадження у справі на час, необхідний їм для примирення. У разі примирення сторін суд постановляє ухвалу про закриття провадження у справі, в якій фіксуються умови примирення. Вони не повинні суперечити закону або порушувати чийсь права, свободи або інтереси. У разі невиконання зазначених умов однією зі сторін суд за клопотанням іншої сторони поновлює провадження у справі. Названі положення застосовуються також у тому випадку, якщо суд прийняв рішення про розгляд адміністративної справи в порядку письмового провадження.

Важливого значення під час примирення набуває той факт, що сторони обирають такий варіант вирішення спору за добровільною згодою. Часто трапляються ситуації, коли відповідач своїми протиправними діями, які, на жаль, залишаються невідомими суду, ставить позивача у невідгідне становище, схилиючи його до примирення. Встановити факт впливу на сторону на практиці майже неможливо. Поодинокі випадки, коли сама постраждала особа, набиравшись сміливості, заявляє про застосовані до неї заходи впливу. І це не дивно, адже зазвичай в адміністративному процесі громадянинові протистоїть могутній державний апарат, який здатен залякати будь-кого. Тому суду потрібно також обережно ставитись до висловленого сторонами бажання примиритися, детально з'ясовувати підстави та уважно стежити за тим, аби виконувались умови примирення.

Як зазначено в ст. 114 КАС України, під час підготовчого провадження суд може запропонувати особам, які беруть участь у справі, доповнити чи пояснити певні обставини, а також надати суду додаткові докази у строк, установлений судом. Питання про прийняття доказів, наданих з порушенням строку, встановленого судом, вирішується судом з урахуванням важливості причин несвоєчасного надання доказів.

Якщо суд прийняв рішення про розгляд справи в порядку письмового провадження, то він повинен учинити всі необхідні дії, щоб зібрати потрібні докази. Зокрема, якщо особи, які беруть участь у справі, не надали суду певні матеріали, він може встановити строк, протягом якого вони мають право подати зміни чи доповнення до раніше даних пояснень, надати додаткові докази або вказати суду на їх місцезнаходження, зазначити причини неможливості їх подання. Всі ці рішення мають прийматися невідкладно, адже від них більшою мірою залежить правильність вирішення публічно-правового спору. Саме той факт, наскільки повно суд збере необхідний доказовий матеріал, впливатиме на вирішення питання про можливість застосування письмової форми провадження адміністративного судочинства. Ці дії повинні стати важливим важелем впливу на осіб, які беруть участь у справі, оскільки вони не завжди за власною ініціативою надають суду потрібні відомості. Більшою мірою це стосується відповідача, який, безумовно, не хоче подавати докази, що прямо підтверджують неправомірність його позиції. У такій ситуації саме активна діяльність суду з витребування необхідних матеріалів може стати запорукою винесення законного й обґрунтованого рішення у справі.

Важливим питанням на стадії підготовки справи до судового розгляду в порядку письмового провадження є забезпечення адміністративного позову. Як правило, позивач звертається з відповідним клопотанням до суду, якщо вважає, що існує реальна загроза заподіяння шкоди його правам, свободам чи інтересам до ухвалення рішення в адміністративній справі або захист цих прав, свобод та інтересів стане неможливим без вжиття таких заходів, або для їх відновлення необхідно буде докласти значних зусиль і витрат, а також, якщо очевидні ознаки протиправності рішення, дії чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень. Ми бачимо, що в ст. 117 КАС України передбачено досить підстав для забезпечення позову, і формально майже у кожній справі позивач може вимагати відповідного захисту. До того ж і ставка судового збору за подання до адміністративного суду заяви про забезпечення позову помірна – відповідно до ч. 2 ст. 4 Закону України «Про судовий збір» від 08.07.2011 р. № 3674-VI [4] вона становить 0,1 розміру мінімальної заробітної плати. Це

свідчить про те, що вітчизняний законодавець створив необхідні умови для того, щоб кожна особа могла за необхідності скористатися можливістю звернутися до суду з клопотанням про забезпечення позову.

За загальним правилом ухвалу про вжиття заходів забезпечення адміністративного позову постановляє суд першої інстанції, а якщо розпочато апеляційне провадження, то таку ухвалу може постановити суд апеляційної інстанції.

Слід зазначити, що подання адміністративного позову, а також відкриття провадження в адміністративній справі не зупиняють дію оскаржуваного рішення суб'єкта владних повноважень. І лише в порядку забезпечення адміністративного позову суд може відповідною ухвалою зупинити дію рішення суб'єкта владних повноважень чи його окремих положень, що оскаржуються. Ухвала негайно надсилається до суб'єкта владних повноважень, що прийняв рішення, та є обов'язковою для виконання. Крім описаного способу, адміністративний позов може бути забезпечено також заборонаю вчиняти певні дії.

Зазначене свідчить про те, що способи забезпечення адміністративного позову виступають єдиним варіантом, про застосування якого може просити позивач. Більше того, дієвість даного правового інституту залежить, перш за все, від того, наскільки швидко особа звернула на нього увагу та вирішила застосувати. Тому позивач, який вважає, що його права, свободи або інтереси можуть бути істотно порушені внаслідок незупинення дії рішення суб'єкта владних повноважень, повинен безпосередньо в позовній заяві викласти клопотання про забезпечення позову, інакше він може зазнати збитків і втратити дорожочинний час. За таких обставин суд розгляне дане клопотання на стадії підготовчого провадження та винесе відповідне рішення.

Необхідно наголосити на тому, що існують певні обмеження до забезпечення позову. Так, не допускається забезпечення позову шляхом:

1) зупинення актів Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради юстиції та встановлення для них заборони вчиняти певні дії;

2) зупинення рішень Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо призначення уповноваженої особи Фонду гарантування вкладів фізичних осіб і стосовно здійснення тимчасової адміністрації або ліквідації банку, заборони проводити певні дії уповноваженої особи Фонду гарантування вкладів фізичних осіб або Фонду гарантування вкладів фізичних осіб при здійсненні тимчасової адміністрації або ліквідації банку;

3) зупинення рішень уповноваженого центрального органу з питань цивільної авіації щодо призупинення дії або анулювання сертифікатів, схвалень, допусків.

Крім того, повноваження суду щодо застосування способів забезпечення позову не можуть бути застосовані щодо спорів, які стосуються призначення, підготовки та проведення виборів.

Ми повністю погоджуємося з позицією законодавця стосовно заборони зупинення відповідних рішень Фонду гарантування вкладів фізичних осіб і рішень уповноваженого центрального органу з питань цивільної авіації, оскільки вони значною мірою впливають на суспільні відносини та тягнуть за собою суттєві наслідки. Що ж стосується недопущення забезпечення позову шляхом зупинення актів Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради юстиції та встановлення для них заборони вчиняти певні дії, то ми з цим абсолютно не згодні. Проте Конституційний Суд України висловив іншу думку з цього приводу. Так, у своєму Рішенні від 16.06.2011 р. № 5-рп/2011 [5] він встановив, що право на забезпечення адміністративного позову може бути обмежено з урахуванням особливостей публічно-правових відносин, на які поширюється юрисдикція адміністративних судів. Регулювання підстав і порядку забезпечення позову здійснюється в інтересах не лише позивача, а також інших осіб – учасників провадження, суспільства, держави в цілому з дотриманням критеріїв домірності (пропорційності). Учасниками судового провадження у сфері публічно-правових відносин, врегульованого суперечливими положеннями КАС України, є, зокрема, парламент та глава держави. Прийняття ними актів і вчинення дій

обумовлюються їхнім конституційним статусом і визначеними в Основному Законі України повноваженнями. Недопущення забезпечення судом адміністративного позову шляхом зупинення актів Верховної Ради України і Президента України та встановлення для них заборони вчиняти певні дії пов'язано зі значущістю їх діяльності, презумпцією конституційності прийнятих ними актів та вчинених дій і зумовлено тим, що використання таких засобів забезпечення в інтересах позивача може призвести до порушення прав невизначеного кола осіб. Неможливість застосування судом заходів забезпечення позову у виключних випадках не є обмеженням конституційного права громадян на судовий захист.

Таким чином, оскільки Рішення Конституційного Суду України є обов'язковими до виконання на території України, остаточними й не можуть бути оскаржені, ми можемо лише підкреслити, що зазначені положення щодо недопущення забезпечення позову шляхом зупинення актів Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради юстиції та встановлення для них заборони вчиняти певні дії нині чинні й відповідають Основному Закону України.

Клопотання про забезпечення адміністративного позову розглядається не пізніше наступного дня після його отримання й у разі обґрунтованості та терміновості вирішується ухвалою негайно без повідомлення відповідача та інших осіб, які беруть участь у справі. Зазначені положення виступають яскравим свідченням того, що людина, її права, свободи та інтереси є найвищою соціальною цінністю в нашій державі, а законодавець турбується про своєчасний їх захист.

Водночас відповідач або інша особа, яка бере участь у справі, у будь-який час має право заявити клопотання про заміну одного способу забезпечення адміністративного позову іншим або про скасування заходів забезпечення адміністративного позову. Таке клопотання розглядається не пізніше наступного дня після його одержання й у разі обґрунтованості та терміновості вирішується ухвалою негайно без повідомлення позивача та інших осіб, які беруть участь у справі. Будучи послідовними та об'єктивними, ми підкреслюємо той факт, що законодавець максимально забезпечує дотримання принципу рівності, встановлюючи єдиний порядок розгляду клопотання, яке стосується забезпечення адміністративного позову, незалежно від того, надійшло воно від позивача чи від відповідача [6].

Якщо в задоволенні вимог позивачеві буде відмовлено, вжиті заходи забезпечення адміністративного позову зберігаються до набрання постановою суду законної сили. Проте суд може одночасно з прийняттям постанови або після цього постановити ухвалу про скасування заходів забезпечення адміністративного позову або про заміну одного способу забезпечення адміністративного позову іншим.

Слід зазначити, що виконання ухвал з питань забезпечення адміністративного позову здійснюється негайно. Виконання ухвал про заборону вчиняти певні дії виконуються в порядку, встановленому законом для виконання судових рішень. Крім того, ухвала з питань забезпечення адміністративного позову може бути оскаржена, але оскарження не зупиняє її виконання, а також не перешкоджає подальшому розгляду справи.

Дуже важливі для забезпечення розгляду справи в порядку письмового провадження норми ст. 119 КАС України, що надають особам, які беруть участь у справі, можливість знайомитися з матеріалами адміністративної справи під час підготовчого провадження, робити з них виписки та копії, замовляти за власний рахунок та отримувати в суді засвідчені копії документів і витяги з них.

Цінність зазначених положень у тому, що кожна сторона може у повному обсязі ознайомитися з тими матеріалами, які надає до суду її опонент. Переважно це стосується позивача, оскільки відповідач має змогу отримати відомості, що його цікавлять, із копії позовної заяви та доданих до неї документів. Проте це не означає, що він знайомий абсолютно з усіма матеріалами, поданими до суду позивачем, адже останній вже після відкриття провадження в адміністративній справі міг надати до суду певні нові докази. Вивчаючи в такий спосіб правову позицію опонента, кожна сторона може зробити остаточний висновок з приводу

того, чи слід узагалі вирішувати публічно-правовий спір в порядку письмового, або, можливо, потрібно відкликати своє клопотання про розгляд справи за відсутності та наполягати на проведенні судового розгляду за загальними правилами.

Урешті-решт, стадія підготовчого провадження закінчується постановленням судом однієї з ухвал про: 1) залишення позовної заяви без розгляду; 2) зупинення провадження у справі; 3) закриття провадження у справі; 4) закінчення підготовчого провадження і призначення справи до судового розгляду.

В ухвалі про закінчення підготовчого провадження і призначення справи до судового розгляду зазначається, які підготовчі дії проведено, і встановлюється дата, час і місце розгляду справи в порядку письмового провадження.

Висновки. Таким чином, підбиваючи підсумок нашого дослідження, можна зазначити, що підготовка справи до судового розгляду в порядку письмового провадження має свої особливості. У першу чергу, вони стосуються збору доказів, оскільки за такою процедурою публічно-правовий спір може бути вирішено тільки в тому разі, якщо наявних у суду матеріалів буде достатньо для ухвалення законного й обґрунтованого рішення. У той же час підготовка справи до судового розгляду в порядку письмового провадження базується на загальних положеннях, які становлять зміст підготовчого провадження й мають обов'язково застосовуватись у всіх без винятку випадках.

Список використаних джерел:

1. Котенко В. Забезпечення процесуальних прав і законних інтересів сторін на стадії підготовчого провадження в адміністративному процесі /В. Котенко //Вісник Київськ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2008. – Вип. 79. – С. 53–55.
2. Липа В. Особливості строків на стадіях проваджень адміністративного судочинства /В. Липа// Підприємництво, господарство і право. – 2008. – № 3. – С. 61–63.
3. Тертичний В. Попереднє судове засідання в адміністративному суді першої інстанції /В. Тертичний, В. Кравчук // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2009. – № 3. – С. 49–57.
4. Про судовий збір: Закон України: від 08.07.2011 р., № 3674–VI //Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 14. – Ст. 87.
5. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Кодексу адміністративного судочинства України, законів України «Про Вищу раду юстиції», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо недопущення зловживань правом на оскарження»: від 16.06.2011 р., № 5-рп/2011 //Офіційний вісник України. – 2011. – № 50. – Ст. 1990.
6. Роженко Д.В. Характеристика окремих принципів письмового провадження в адміністративному судочинстві України /Д. В. Роженко //Право і суспільство. – 2013. – № 3. – С. 64–69.

